

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการแบบลดต้นทุนขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน โดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งานทะเบียนราษฎร งานพัฒนารายได้ งานการเงินและบัญชีและงานกำจัดขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้อมูลที่ได้มาจากหน่วยงานดังกล่าวนำมาคำนวณหาต้นทุนของการจัดการขยะมูลฝอย

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนในการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งประกอบด้วยต้นทุน 2 ประเภทได้แก่ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยหรือต้นทุนของหน่วยจัดการขยะมูลฝอยต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย (ต้นทุนของหน่วยสนับสนุนการให้บริการจัดการขยะ)

5.1.1 ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่

5.1.1.1 ต้นทุนหน่วยงานหลักบริการเก็บขนขยะมูลฝอย

ต้นทุนหน่วยงานหลักบริการเก็บขนขยะประกอบด้วยต้นทุนค่าแรงงานทางตรงจำนวน ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 4,810.73 บาท/ตัน แบ่งเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง, ต้นทุนค่าวัสดุดิบทางตรง จำนวน 111.32 บาท/ตัน โดยวัสดุดิบทางตรงเป็นวัสดุเชื้อเพลิงและล้อลื่นทั้งหมด ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต จำนวน 641.40 บาท/ตัน ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าครุภัณฑ์และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

5.1.2 ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยได้แก่ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานสนับสนุนการบริการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยแบ่งเป็นส่วนของต้นทุนปันส่วนจากสำนักปลัดสนับสนุน ได้แก่ สำนักปลัด 16,690.35 บาท/ตัน กองคลัง 6,334.23 บาท/ตันกองช่าง 3,995.96 บาท/ตัน กองการศึกษา 3,799.14 บาท/ตัน คิดเป็นต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อครัวเรือนเท่ากับ 326.70 บาทต่อเดือนและต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อคนเท่ากับ 324.12 บาทต่อเดือนและจากการศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน พบว่า สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยได้เท่ากับ 443.14 บาท/ตัน 34.24 บาท/คน/ปี 132.58 บาท/ครัวเรือนซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 1.54 ของต้นทุนของการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน หรือหน่วยงานราชการอื่นๆในแต่ละท้องถิ่นที่ควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยตามปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจริง โดยอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมในการจัดเก็บเท่ากับ 324.12 บาทต่อครัวเรือนหรือเท่ากับ 82.62 บาทต่อคน สัดส่วนการปันส่วนต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนแบ่งเป็นต้นทุนปันส่วนจากสำนักปลัดเท่ากับ 5,224,079.99 บาทหรือเท่ากับ 16,690.35 บาทต่อตันคิดเป็นร้อยละ 54.15 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนปันส่วนจากกองคลังเท่ากับ 1,982,616.35บาทหรือเท่ากับ 6,334.23 บาทต่อตันคิดเป็นร้อยละ 20.55 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนปันส่วนจากกองช่างเท่ากับ 1,250,734.36 บาทหรือเท่ากับ 3,995.96 บาทต่อตันคิด

เป็นร้อยละ 12.97 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนบางส่วนจากกองการศึกษา 1,189,130.64 บาทหรือเท่ากับ 3,799.14 บาทต่อต้นคิดเป็นร้อยละ 12.33 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุน การปันส่วนต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนแบ่งเป็นต้นทุนบางส่วนจากสำนักปลัดเท่ากับ 60,153.26บาทหรือเท่ากับ 72.47 บาทต่อต้นคิดเป็นร้อยละ 53.09 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนบางส่วนจากกองคลังเท่ากับ 20,653.31 บาทหรือเท่ากับ 24.88 บาทต่อต้นคิดเป็นร้อยละ 18.23 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนบางส่วนจากกองช่างเท่ากับ 21,621.05 บาทหรือเท่ากับ 26.05 บาทต่อต้นคิดเป็นร้อยละ 19.08ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุนต้นทุนบางส่วนจากกองการศึกษา 10,864.49 บาทหรือเท่ากับ 13.09 บาทต่อต้นคิดเป็นร้อยละ 9.59 ของต้นทุนของหน่วยงานสนับสนุน ต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อปีเท่ากับ 1,005.51 บาทต่อคน ต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อเดือนเท่ากับ 83.79 บาทต่อคนหรือต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อวันเท่ากับ 2.75 บาทต่อคนต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อปีเท่ากับ 3,920.36 บาทต่อครัวเรือนต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อเดือนเท่ากับ 326.70 บาทต่อครัวเรือนหรือต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อวันเท่ากับ 10.74 บาทต่อครัวเรือน ต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อปีเท่ากับ 15,162.05 บาทต่อต้นหรือ 15.16 บาทต่อกิโลกรัม รายได้ค่าธรรมเนียมเท่ากับ 161,746.67 บาทต่อปีหรือ 443.14 ต่อวัน ค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยต่อจำนวนประชากรเท่ากับ 34.24 บาทต่อคนต่อปีคิดเป็น 2.85 บาทต่อคนต่อเดือนและ 0.09 บาทต่อคนต่อวัน ค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยต่อจำนวนครัวเรือนเท่ากับ 132.58 บาทต่อครัวเรือนต่อปีคิดเป็น 11.05 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือนและ 0.36 บาทต่อครัวเรือนต่อวัน ค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยต่อปริมาณขยะมูลฝอยเท่ากับ 1,541.58 บาทต่อตัน 1.54 บาทต่อกิโลกรัม ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ในแต่ละปีจัดเก็บได้คิดเป็นร้อยละ 3.38 ของต้นทุนในการจัดการขยะมูลฝอย

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนจำแนกเป็นต้นทุนที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ต้นทุนของหน่วยงานหลักการเก็บขนขยะมูลฝอยประกอบด้วย 1) ต้นทุนค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 4,810.73 บาท/ตัน 2) ต้นทุนค่าวัสดุทางตรงเท่ากับ 111.32 บาท/ตัน 3) ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเท่ากับ 641.40 บาท/ตัน ต้นทุนค่ากำจัดขยะมูลฝอยเท่ากับ 443.14 บาท/ตัน และต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยหรือต้นทุนการปันส่วนจากหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สำนักปลัด 16,690.35 บาท/ตัน กองคลัง 6,334.23 บาท/ตันกองช่าง 3,995.96 บาท/ตัน กองการศึกษา 3,799.14 บาท/ตัน คิดเป็นต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อครัวเรือนเท่ากับ 326.70 บาทต่อเดือนและต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยต่อคนเท่ากับ 324.12 บาทต่อเดือน และจากการศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน พบว่าสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอยได้เท่ากับ 443.14 บาท/ตัน 34.24 บาท/คน/ปี 132.58 บาท/ครัวเรือนซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 1.54 ของต้นทุนของการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน หรือหน่วยงานราชการอื่นๆในแต่ละท้องถิ่นที่ควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยตามปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจริงโดยอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมในการจัดเก็บเท่ากับ 324.12 บาทต่อครัวเรือนหรือเท่ากับ 82.62 บาทต่อคน เมื่อพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีงบประมาณแล้วพบปริมาณขยะมูลฝอยจำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต จากการศึกษาข้อมูลและการทบทวนวรรณกรรมพบว่าโดยส่วนใหญ่ประชากรจะรับรู้ปัญหาการ

จัดการขยะมูลฝอยหรือการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการซึ่งความเป็นจริงแล้วเป็นหน้าที่ของประชากรที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยตามหลักการผู้สร้างปัญหามลพิษควรเป็นผู้รับภาระในการบำบัดและกำจัดมลพิษโดยเหตุผลดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทางประชากรไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น เมื่อจ่ายค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยในอัตราที่ต่ำจึงไม่ช่วยกันลดการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยอีกทั้งกฎกระทรวงและเทศบัญญัติที่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมนั้นกำหนดไว้เพียงอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนเท่านั้นและกำหนดไว้ในอัตราที่ต่ำกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงส่วนอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะก็กำหนดไว้เพียงอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตรับทำและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเท่านั้นมิได้ครอบคลุมถึงอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถจัดเก็บได้

ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ปัจจุบันขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนที่มาจากครัวเรือน ร้านค้า ชุมชน ทำให้เกิดปัญหาปริมาณจำนวนขยะที่สะสมมากขึ้นซึ่งจะเพิ่มความยุ่งยากในการกำจัดมากขึ้น ปัญหากลิ่นเหม็นรบกวนในบริเวณรอบบ่อขยะในแหล่งที่ทิ้งขยะแบบไม่เหมาะสมสร้างความรำคาญให้ผู้ผ่านไปผ่านมา ปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากน้ำฝนไหลผ่านขยะก่อให้เกิดมลพิษและกลิ่นรุนแรงสม สถานที่หรือที่ดินในการกำจัดขยะเป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์กำจัดขยะโดยการเทกองไม่เข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขตามหลักวิชาการกำหนดไว้องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานขนาดเล็กต้นทุนในการกำจัดขยะไม่เพียงพอแต่มีวิธีการกำจัดที่เกิดประโยชน์สูงสุดและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะได้ผลมาก คือ โครงการสร้างพลังชุมชนเพื่อลดปัญหาขยะ โดยการจัดประกวดหมู่บ้านปลอดขยะ การนำวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการกำจัดขยะ เช่น การรณรงค์ให้ผู้ค้าในตลาดนัดชุมชน จัดพิธีกรรมทางศาสนา มีส่วนร่วมในการคัดแยกและกำจัดขยะอย่างถูกวิธี แล้วนำขยะเหล่านั้นไปทำประโยชน์ใช้ในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ได้ให้ความสำคัญเนื่องจากพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสถานมีบ่อกำจัดขยะแบบเทกองที่มีอยู่จำนวนมากจึงส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับระบบนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืนเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพที่องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน มีแนวนโยบายเร่งรัดดำเนินการระบบการกำจัดขยะแบบครบวงจรที่ได้มาตรฐานจัดให้มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลสถานแก้ไขปัญหาขยะตกค้างและลดปริมาณขยะโดยรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะทั้งที่บ้านสถานศึกษาสถานประกอบการต่างๆและชุมชนทุกชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสถานรวมทั้งส่งเสริมการนำขยะไปผลิตเป็นปุ๋ยชีวภาพด้วยพร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนกำจัดขยะให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดการกำจัดขยะ

ดังนั้นแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการลดปริมาณขยะที่ต้องรับภาระในการกำจัดโดยการคัดแยกขยะรณรงค์การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานนานโดยพยายามเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรลดการบริโภควัสดุที่กำจัดยากหรือมีปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม หรือพลาสติกควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยตามพื้นที่แต่ละคนหรือครัวเรือนที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยตามที่เกิดขึ้นจริงซึ่งอาจจะสามารถลดการก่อให้เกิดขยะมูลฝอยได้นอกจากนี้ในด้านกำจัดขยะมูลฝอยยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเนื่องจากปัญหาในเรื่องพื้นที่และปัญหาที่เกี่ยวกับขยะมูลฝอยของการจัดกิจกรรมทางศาสนามีจำนวนมากบางครั้งถูกลักลอบไปทิ้งตามพื้นที่ว่างเปล่าทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพภูมิทัศน์ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลสถานจึงต้องเร่งสนับสนุนให้มีการปลูกฝังทัศนคติและสร้างค่านิยมของประชาชนในการร่วมมือรักษาความสะอาดโดยให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในระดับประชาชนทั่วไปและในหลักสูตรการเรียนการสอนและให้มีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์อย่างต่อเนื่องโดยสื่อทุกประเภท พร้อมทั้งเร่งรัดดำเนินการให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลสถานควรกำหนดนโยบายในการลดปริมาณขยะ เช่น โดยการให้ประชาชนคัดแยกขยะจัดทำกองทุนในผู้สูงอายุในโรงเรียนปลูกฝังทัศนคติและสร้างค่านิยมของประชาชนในการร่วมมือรักษาความสะอาดเพื่อลดต้นทุนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการคนที่ทิ้งขยะในปริมาณมากก็ควรจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการขยะมากกว่าคนที่ทิ้งน้อยกว่าซึ่งหากนำหลักการนี้มาใช้ประชาชนก็จะลดปริมาณขยะลงเพื่อจะได้จ่ายค่าธรรมเนียมจัดการขยะน้อยลง

5.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลสถานควรกำหนดนโยบายในการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนโดยการประชาสัมพันธ์โดยสื่ออย่างต่อเนื่องให้ความรู้ทั้งในด้านเสียงตามสายแผ่นพับการประชุมเพื่อให้ตระหนักในหน้าที่ของตนว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดขยะและต้องรับภาระในการชำระค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะ

5.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลสถานควรจัดทำทะเบียนผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมแยกประเภทผู้ใช้บริการ เช่น พักอาศัยบ้าน อาคารชุด ห้องพักสถานที่ราชการ/ รัฐวิสาหกิจและอาคารที่ทำการของเอกชนสถานศึกษาโรงพยาบาลโรงแรมห้างสรรพสินค้าภัตตาคาร/ ร้านอาหารตลาดสดสถานีบริการน้ำมันโรงงานอุตสาหกรรม ศาสนสถานและกิจกรรมสาธารณกุศลสถานที่ประกอบการอื่นๆ เพื่อสร้างฐานข้อมูลผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมและเร่งรัดจัดเก็บอย่างทั่วถึง

5.3.4 ควรมีการปรับปรุงกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและอัตราค่าธรรมเนียมอื่นๆเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลสถานสามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอยตามที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยตามที่เกิดขึ้นจริง

5.3.5 ในการให้เอกชนดำเนินการในกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสถานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการปฏิบัติงานของเอกชนว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

5.3.6 องค์การบริหารส่วนตำบลสถานควรมีการคำนวณต้นทุนที่แท้จริงในการบริหารจัดการขยะและจัดสรรงบประมาณแต่งตั้งคณะกรรมการหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2552). การกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขภิบาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2552). แนวทางการคำนวณอัตราค่าบริการการจัดการขยะมูลฝอย. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2547). การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรคู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2553). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2551. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมควบคุมมลพิษ (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2555 ได้จาก <http://www.pcd.go.th/serv/wastrubbish.htm>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. กระทรวงมหาดไทย.
- กิติมา เศรษฐคุณกุล. (2548). การวิเคราะห์ต้นทุนและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. เอกสารการประชุมประจำปี, สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่ม 15.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2541). ปฏิรูประบบการคลังไทยกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวก.).
- ณรงค์ศักดิ์ กิตติสาร. (2549). ต้นทุนในการลดการขยะบรรจุภัณฑ์ย่อยสลายยาก. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ดนุชาติ พงษ์ทอง. (2546). ต้นทุนเปรียบเทียบในการกำจัดขยะระหว่างวิธีการกำจัดแบบหมักทำปุ๋ยและวิธีการกำจัดที่เทศบาลใช้ในจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2548). ภาษีสิ่งแวดล้อมและการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น. ข้อเสนอการปฏิรูปการคลังและสร้างเครื่องมือใหม่เพื่อสิ่งแวดล้อม, คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศมหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- บานชื่น นักการเรือน. (2551). ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารลดเก็บขยะของเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองอ้อมน้อยตำบลอ้อมน้อยอำเภอกะทู้มณฑลจังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2551). หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร.
- วุทธิชัย ลิ้มอรุณทัย. (2550). ต้นทุนการเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพในเขตพญาไทกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ :

- วิมลพรรณ พูนสวัสดิ์. (2544). การวิเคราะห์ต้นทุนในการกักการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรนันท์ กลั่นทปุระ. (2552). ขนาดการจัดการผลิตบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น. โครงการวิจัย, รายงานฉบับสมบูรณ์, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2552
- อมรศักดิ์ พงศ์พศุคม์ (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2555 ได้จาก [http://www.taxbiz.
co.th/e-magazine/2008-06/ecotax3_p1 .html](http://www.taxbiz.co.th/e-magazine/2008-06/ecotax3_p1.html)
- อุรารัตน์ วรรณนะจิตติกุล. (2543). การวิเคราะห์กักรากการกักเก็บค่าธรรมเนียมในการกักการขยะจากการ
เปรียบเทียบต้นทุนในการกักการขยะโดยการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลและเผาแบบใช้เตาเผาของ
เทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- R. Garrison, E.Noreen and P.Brewerแปลและเรียบเรียงโดยอาจารย์นันทพรพิทยะรศ.ดร.ประจิตหาวัตร,
รศ.ศรัณย์ชูเกียรติ, ผศ.ดร.วิศรุตศรีบุญนาค, อาจารย์วัชรชุตติภิญโญและอาจารย์กัญญารัตน์सानโอฟาร.
(2552). การบัญชีบริหารManagerial Accounting: 12th Edition. สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.